

Preventie- en handhavingsplan alcohol

Gemeente Sliedrecht

2014-2015

- Juni 2014 -

Inhoudsopgave

	Blz.
1. Inleiding	3
2. Algemeen	3
2.1. Waarom is de link tussen preventie en handhaving zo belangrijk?	3
2.2. Verzuip jij je Toekomst?!	5
3. Doelstellingen Preventie- en Handhavingsplan Alcohol	6
3.1. Alcoholpreventie	6
3.2. Handhaving	7
4. Acties Preventie- en handhavingsplan Alcohol	7
4.1. Alcoholpreventie	7
4.2. Handhaving	8
5. Uitvoering	9
5.1. Alcoholpreventie	9
5.2. Handhaving	9
6. Resultaten	9
6.1. Alcoholpreventie	9
6.2. Handhaving	10
7. Effecten meten van beleid	12
Gebruikte literatuur	

Preventie- en handavingsplan alcohol gemeente Sliedrecht 2014-2015

1. Inleiding

Een glas wijn, een biertje, een borreltje: Veel mensen vinden het lekker, gezellig en genieten er regelmatig van. In Nederland drinkt 80% van de volwassenen wel eens alcoholhoudende drank. De meeste mensen doen dit op een verantwoorde manier: met mate.

Het gebruik van alcohol is niet zonder gevaar of gevolgen. De consumptie ervan heeft gevolgen voor de gezondheid van een individu, wat met name samenhangt met de totale consumptie en het drinkpatroon. Voor jongeren tot ongeveer het 24^e levensjaar is de kans op gezondheidsschade groter omdat de hersenen nog in ontwikkeling zijn. Het innemen van alcohol leidt daarnaast tot het vervagen van normen en grenzen waardoor dit, al dan niet in combinatie met groepsgedrag, kan leiden tot randverschijnselen als indrinken, vandalisme, overlast, etc.

Voor u ligt het preventie- en handavingsplan alcohol van de gemeente Sliedrecht. De gewijzigde drank- en horecawet en de daarin opgenomen decentralisatie van bevoegdheden biedt de gemeente meer mogelijkheden om de genoemde problematiek aan te pakken.

Dit plan is gestoeld op en een uitvloeisel van eerder vastgestelde kaders en er is geen sprake van een wijziging in het bestaand beleid van de gemeente op het gebied van preventie en handhaving.

Door het opmaken van dit plan beoogt de gemeente Sliedrecht hiermee de integraliteit te bewaken tussen de beleidsterreinen Volksgezondheid ('preventie') en Openbare Orde & Veiligheid (handhaving) waar het gaat om het gebruik van alcohol door jongeren.

Er is voorafgaand aan het opstellen van dit plan geen (nul)meting uitgevoerd van de behaalde nalevingresultaten in Sliedrecht. De in dit plan aangegeven te behalen nalevingpercentages op het gebied van handhaving zijn daarom gebaseerd op gemeten resultaten uit een regionaal en landelijk onderzoek. Op deze manier zijn ondanks het ontbreken van een nulmeting, in dit plan toch (praktisch) meetbare doelstellingen geformuleerd, zodat het effect van het beleid meetbaar wordt gemaakt.

2. Algemeen

2.1. Waarom is de link tussen preventie en handhaving zo belangrijk?

Integrale benadering is een cruciaal kenmerk van effectief alcoholbeleid

Wetenschappelijke studies laten zien dat een integrale benadering van de problematiek rondom alcohol een cruciaal kenmerk is van effectief alcoholbeleid (Reynolds, 2003). Recent onderzoek van het RIVM Centrum voor Gezond Leven, het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP en het Trimbos-instituut bevestigt dat beleid op het gebied van alcoholmatiging het meest effectief is als het integraal wordt aangepakt¹ (Mulder, Bovens, Franken & Sannen, 2013).

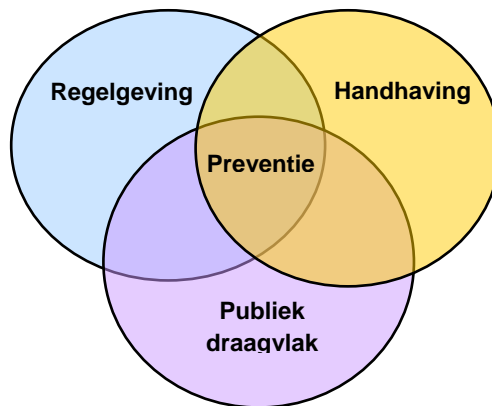
De belangrijkste pijlers waarop alcoholbeleid dient te zijn gebaseerd, zijn regelgeving (grenzen stellen), handhaving (grenzen bewaken) en publiek draagvlak (grenzen overdragen) (Figuur 1).

---

¹ Zie de brochure *Effectief Alcoholbeleid: hoe pakt u dat aan?*, te downloaden via <http://www.loketgezondleven.nl/gemeente-en-wijk/gezonde-gemeente/alcohol/>. U kunt op deze pagina ook een korte film bekijken over effectief alcoholbeleid. In zowel de brochure als de film komt dhr. Van der Borg, burgemeester van de gemeente Molenwaard en bestuurlijk ambassadeur van *Verzuip jij je Toekomst?!*, aan bod.

Het creëren van bewustwording bij alcoholverstrekkers en ouders is een noodzakelijke voorwaarde voor gedragsverandering, die ingegeven wordt door een helder beleid over alcoholpreventie bij jongeren. Door het versterken van de handhaving via de mogelijkheden in de Drank- en Horecawet kunnen er aanvullende effecten bereikt worden op het terugdringen van de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren.

Dit is ook het uitgangspunt van het landelijke alcoholpreventiebeleid. Naast het voorkomen van schadelijk alcoholgebruik vanuit het perspectief van de volksgezondheid en het jeugdbeleid, is het landelijke beleid ook gericht op het terugdringen van criminaliteit en verstoringen van de openbare orde.

Figuur 1. Integraal beleidsmodel voor effectief lokaal alcoholbeleid (Reynolds, 2003).

Maatregelen gericht op het beperken van de beschikbaarheid van alcohol zijn het meest effectief
Alcoholgebruik is niet alleen een persoonlijke en bewuste keuze. Drinkgedrag wordt voor een groot deel ook bepaald door de omgeving, zoals de ouders, de prijs van alcohol, het productaanbod, verkoopregels, normen, tradities en het sociale netwerk. De World Health Organisation laat in een overzichtstudie naar alcoholbeleid zien dat maatregelen die de beschikbaarheid van alcohol beperken het meest effectief zijn in het terugdringen van alcoholgebruik (Babor e.a., 2010).

De volgende omgevingsfactoren zijn van invloed op het drinkgedrag van jongeren:

- de prijs van alcohol;
- het beschikbare assortiment;
- het aantal verkooppunten;
- de leeftijdsgrenzen en naleving en handhaving daarvan;
- de aanwezige promotie van alcohol;
- de normen in de sociale omgeving van het individu (bijvoorbeeld van ouders);
- het overheidsbeleid.

Tabel 1 geeft een overzicht van beleidsmaatregelen en hun effectiviteit zoals aangetoond in wetenschappelijk onderzoek (Babor e.a., 2010).

Maatregel	Effectiviteit	Hoeveelheid onderzoek
Minimum verkoopleeftijd	+++	+++
Verhogen van prijs (accijnzen, minimumprijs)	+++	+++
Beperken van verkooptijden	++	++
Meer handhaving	++	++
Beperken van reclame	+ / ++	+++
Training barpersoneel	0	+++
Voorlichting*	0	++

* Voorlichting is op zichzelf geen effectief middel om gedragsverandering te bewerkstelligen. Uit onderzoek komt naar voren dat voorlichting wel essentieel is om tot gedragsverandering te komen in een integrale aanpak.

Tabel 1. Beleidsmaatregelen en hun effectiviteit zoals aangetoond in wetenschappelijk onderzoek (Babor e.a., 2010).

Een eenzijdige aanpak gericht op slechts één of twee van dergelijke factoren is gedoemd te mislukken. Preventiestrategieën die gebaseerd zijn op handhaving van wet- en regelgeving, training van alcoholverstrekkers, instellen van alcoholvrije zones en intensieve media-aandacht zijn potentieel succesvol (Holder e.a., 1999).

2.2. Verzuip jij je Toekomst?!

De gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid hebben, in overeenstemming met de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid, gezamenlijk het voorkomen van het gebruik van alcohol en middelen door jongeren vastgesteld als prioriteit voor gezondheidsbevordering. Deze ambitie wordt vormgegeven door het preventieprogramma *Verzuip jij je Toekomst?! (VjjT)*².

In VjjT werken zestien gemeenten in Zuid-Holland Zuid samen met de politie, het Openbaar Ministerie en de Dienst Gezondheid & Jeugd om het alcoholgebruik en genotmiddelengebruik onder jongeren terug te dringen. Het programma is in 2009 gestart vanuit een samenwerking tussen het Regionaal College (portefeuillehouders Openbare Orde en Veiligheid) en de Gemeenschappelijke Regeling Zuid-Holland Zuid (portefeuillehouders Volksgezondheid). In het programma zijn de pijlers beleid, handhaving en bewustwording verankerd. In de aanpak wordt zoveel mogelijk een integrale benadering gehanteerd, gericht op de beleidsterreinen Volksgezondheid, Jeugd, Onderwijs en Openbare Orde & Veiligheid.

² www.verzuipjijjetoekomstzhz.nl

Na een looptijd van vier jaar is VjjT in 2012 geëvalueerd. De evaluatie liet zien dat de inspanningen van het programma de gewenste uitwerking leken te hebben op de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren en het drinkgedrag van jongeren:

- Ouders zijn zich bewuster geworden van hun verantwoordelijkheid. Steeds meer ouders laten hun kind dat jonger dan 16 jaar is, thuis niet drinken. Ook is een toenemend aantal ouders van mening dat thuis 'leren drinken' onverstandig is;
- De veranderende attitude van ouders beperkt de beschikbaarheid van alcohol voor jongeren. Dit is terug te zien in het drinkgedrag van jongeren, zoals de startleeftijd waarop jongeren in de regio ZHZ beginnen met het drinken van alcohol. Deze is tussen 2006 en 2011 niet verder gedaald, waarmee een negatieve trend doorbroken is;
- Daarnaast is er voor het eerst sinds jaren een dalende trend te zien in het aantal alcoholvergiftigingen onder jongeren. In 2011 werd een afname in het aantal 'comazuipers' gemeten van 16% ten opzichte van het jaar daarvoor.

Slechts op het gebied van het intensiveren van handhaving, waarbij VjjT sterk afhankelijk was van de nieuwe Voedsel- en Warenautoriteit, bleken de ambities niet waargemaakt te kunnen worden. De handhaving ontwikkelde zich hierdoor tot de achilleshiel van het programma. De Drank- en Horecawet en daarbinnen het preventie- en handhavingplan alcohol biedt kansen om de handhaving van de leeftijdsgrenzen te verbeteren. De gemeenten hebben vanaf 1 januari 2013 zelf de bevoegdheid om toezicht te houden op de naleving van de Drank- en Horecawet. In Sliedrecht wordt op dit moment uitvoering gegeven aan handhaving. Een vijftal kaders die in 2013 zijn gesteld zijn hiervoor van belang geweest. Het betreft hier:

- Het besluit van 2 juli 2013 waarin het College het beleidskader Integrale Handhaving heeft vastgesteld.
- Het besluit van 8 oktober 2013 waarin de gemeenteraad een budget beschikbaar heeft gesteld voor het kunnen uitvoeren van handhaving. Een belangrijk thema daarbij is jeugd en alcohol.
- Het besluit van 29 oktober 2013 waarin de burgemeester 'Beleidsregels handhaving horeca en alcohol' heeft vastgesteld;
- Het besluit van 10 december 2013 waarin de gemeenteraad een drank- en horecaverordening heeft vastgesteld;
- Het besluit van 11 maart 2014 waarin het college het uitvoeringsprogramma integrale handhaving heeft vastgesteld.

3. Doelstellingen Preventie- en Handhavingsplan Alcohol

3.1. Alcoholpreventie

VjjT geeft invulling aan alcoholpreventie in de regio Zuid-Holland Zuid. Het programma kent de volgende doelstellingen³ voor de periode 2013 t/m 2015:

1. Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar (10 t/m 17 jaar);
2. Het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik door jongeren van 18 t/m 23 jaar.

De uiteindelijke doelgroep van VjjT bestaat uit jongeren in de leeftijd van 10 t/m 23 jaar.

Omdat onderzoek heeft laten zien dat vooral de sociale omgeving van jongeren bepalend is voor hun alcoholgebruik, richten de activiteiten van het programma zich primair op de *omgeving* van jongeren. Hieronder verstaan we ouders/verzorgers en intermediairs vanuit scholen, horeca, paracommercie, zorgkaders, politie, etc.

---

³ Het verminderen van alcoholgebruik onder jongeren kost tijd. Daarnaast wordt het drinkgedrag van jongeren door verschillende zaken beïnvloed. Ook algemene aandacht in de media, wijzigingen in landelijke wetgeving en andere omstandigheden kunnen bijdragen aan een verandering in het alcoholgebruik van jongeren.

3.2. Handhaving

Sinds 1 januari 2014 geeft het team Vergunningen, Toezicht en Handhaving uitvoering aan de handhaving van de drank- en horecawet. De hieronder genoemde doelstellingen worden voor de periode 2014-2018 gehanteerd. Deze doelstellingen zijn gebaseerd op de vijf gestelde kaders (zie laatste alinea van hoofdstuk 2) en een uitvloeisel van de prioriteiten die zijn opgenomen in de beleidsregels horeca en alcohol die de burgemeester op 29 oktober 2013 heeft vastgesteld.

1. Afname van alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen ervan onder de 18 jaar;
2. Afname van openbaar dronkenschap.
3. Drank- en Horecaverunningen op orde (rechtsgeldigheid vergunningenbestand).

4. Acties Preventie- en Handhavingsplan Alcohol

4.1. Alcoholpreventie

De doelstellingen van VjjT zijn uitgewerkt in speerpunten en bijbehorende activiteiten voor de periode 2013-2015. Dit is een totaaloverzicht van de activiteiten van het programma. Niet iedere activiteit is toepasbaar in iedere gemeente. In overleg met de gemeente worden de activiteiten en planning aan de lokale situatie aangepast.

Beleid (alcohol)

Speerpunt 1. Naar een eenduidig alcoholbeleid op middelbare scholen

- Uitrol landelijk keurmerk Alcoholvrije School bij scholen voor voortgezet onderwijs
- Beleidsadvies De Gezonde School en Genotmiddelen bij basisscholen
- Beleidsadvies De Gezonde School en Genotmiddelen bij scholen voor voortgezet onderwijs

Overige actiepunten binnen de pijler Beleid

- Gemeenten adviseren over afstemming VjjT-activiteiten en lokale activiteiten

Handhaving (alcohol)

Speerpunt 2. Advisering m.b.t. preventie bij gewijzigde Drank- en Horecawet

- Informatiebijeenkomsten voor alcoholverstrekkers organiseren
- Gemeenten adviseren over rol van preventie bij lokale implementatie DHW (o.a. m.b.t. modelverordeningen)
- Regionale handhavingscommunicatie verzorgen
- Uitvoeren van mystery shopping onderzoek

Speerpunt 3. Advisering aanpak openbare dronkenschap

- Samenwerking met Halt rondom afdoening Alcohol
- Evenementen organisatoren stimuleren tot actief genotmiddelenbeleid
- Gemeenten ondersteunen bij organiseren van trainingen voor horecapersoneel
- Verdere aanpak openbare dronkenschap ontwikkelen i.s.m. andere regionale alcoholpreventieprojecten
- Uitvoeren van onderzoek naar doortappen in de horeca

Bewustwording (alcohol en andere middelen)

Algemeen

- “Verzuip jij je Toekomst?!”-actiemaand” per gemeente, waarbij supermarkten, horeca, sportverenigingen, scholen, politie, jongerenwerk, etc vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en met steun van VjjT activiteiten organiseren

Speerpunt 4. Ouders

- Ouderavonden “Help, mijn kind wordt een puber!” in het basisonderwijs (via de Gezonde School)
- Ouderavonden De Gezonde School en Genotmiddelen in het basisonderwijs (via de Gezonde School)
- Ouderavonden De Gezonde School en Genotmiddelen in het voortgezet onderwijs
- Ouderbijeenkomsten voor ouders van (uitgaande) jongeren (o.a. Kroegentocht)
- Bewustwordingsacties rondom e-health via lokale media en social media

Speerpunt 5a. Alcoholverstrekkers: horeca en evenementen

- Organiseren van trainingen voor horecapersoneel (BarCode, Eerste Hulp Bij Drank- en drugsongelukken in het Uitgaanscircuit)
- Adviseren van evenementenorganisaties over beleid m.b.t. middelengebruik

Speerpunt 5b. Alcoholverstrekkers: detailhandel

- Stimuleren van verbetering van de leeftijdscontrole bij alcoholverkoop middels gesprekken met detaillisten en brancheorganisaties

Speerpunt 5c. Alcoholverstrekkers: sportverenigingen

- Stimuleren van structurele aandacht voor alcohol en andere middelen in beleid gericht op (jeugd)leden, ouders, barpersoneel en bestuur

Speerpunt 6. Jongeren

- Digitale lesmodules De Gezonde School en Genotmiddelen in het basisonderwijs (via de Gezonde School)
- Digitale lesmodules De Gezonde School en Genotmiddelen in het voortgezet onderwijs
- Lagerhuisdebat in het voortgezet onderwijs
- Bewustwordingsacties rondom e-health via lokale media en social media

Speerpunt 7. Vroegsignalering en deskundigheidsbevordering

- Uitrol landelijk protocol Vroegsignalering Riskant Alcoholgebruik bij Jongeren bij intermediairs
- Borgen van multidisciplinair nazorgtraject voor jongeren met een alcoholintoxicatie in het ziekenhuis
- Stimuleren van deskundigheidsbevordering over alcohol en andere middelen in de eerste lijn

4.2. Handhaving

Hieronder wordt in schema aangegeven welke activiteiten op het gebied van handhaving zullen worden uitgevoerd en hoe vaak deze controles plaatsvinden. Het betreft hier controles op de volgende speerpunten:

- Leeftijdsgrenzen
- Doorschenken
- Vergunningen

Het aantal controles dat jaarlijks plaatsvindt op de speerpunten is opgenomen in het uitvoeringsprogramma Integrale Handhaving dat het college van burgemeester en wethouders op 11 maart 2014 heeft vastgesteld. De intensiteit van de controles is gebaseerd op Amerikaans onderzoek (wagenaar e.a 2005). Uit dit onderzoek blijkt dat een minimum van 4 controles per jaar op hotspots een gunstig effect heeft op het naleefgedrag.

Soort bedrijf/controle	Aantal controles
Supermarkten	Minimaal 4 controles per supermarkt per jaar
Slijterijen	Minimaal 4 controles per slijterij per jaar
Horeca en sportverenigingen (met speciale aandacht)	Minimaal 4 controles van 18 horeca en paracommerciële instellingen per jaar
Overige horeca (zonder speciale aandacht)	Minimaal 1 controle van de overige 47 horecabedrijven
Alcoholgebruik openbare plaatsen door 18 minners	Minimaal 4 controles op alle hangplekken per jaar
Evenementen	1 controle per evenement per jaar (bij maximaal 10 evenementen)
Rechtsgeldigheid Drank- en Horecaverunningen en exploitatievergunningen	Een driejaarlijkse cyclus waarin alle horecabedrijven worden gecontroleerd*

* uiterlijk in het tweede of het derde kwartaal van 2014 wordt de inhaalslag van de rechtsgeldigheid van alle drank- en horecaverunning afgerond. De cyclus start daarom vanaf het jaar 2015.

5. Uitvoering

5.1. Alcoholpreventie

Zoals eerder vermeld werkt de gemeente Sliedrecht op het gebied van alcoholpreventie in regionaal verband mee met het programma *Verzuip jij je Toekomst?!* voor de periode 2013 t/m 2015.

5.2. Handhaving

De gemeente Sliedrecht werkt voor wat betreft handhaving samen met de gemeente Papendrecht. Jaarlijks worden voor de handhaving op het gebied van de Drank- en Horecawet uren toezicht afgenomen van de gemeente Papendrecht. Het betreft dan concreet de uren van de inzet van Buitengewoon Opsporings Ambtenaren (Boa's).

6. Resultaten

6.1. Alcoholpreventie

De twee hoofddoelstellingen van VjT zijn vertaald in een aantal operationele doelstellingen, die laten zien welke resultaten er begin 2016 op regionaal niveau worden verwacht.

Deze in regionaal verband vastgestelde resultaten op het gebied van preventie zouden 'smarter' geformuleerd kunnen worden. De resultaten zijn namelijk gedefinieerd in de vorm van te behalen verbeteringen ten opzichte van eerder gemeten resultaten in 2011.

Voor de gemeente Sliedrecht is dit regionale ambitieniveau niet genoeg. Daarom wordt in dit plan aangegeven hoe groot de te behalen verbeteringen aan het einde van de planperiode moeten zijn. Hierdoor is het ambitieniveau concreet bepaald.

Onderstaand volgen de regionale doelstellingen aangevuld met de doelstellingen voor Sliedrecht.

1. Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar (10 t/m 17 jaar):

- De gemiddelde startleeftijd van jongeren voor het drinken van alcohol is verder toegenomen (12,9 jaar in 2011); voor Sliedrecht: 13,5 jaar.
- Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat de afgelopen maand⁴ alcohol heeft gedronken, is verder afgenomen (26% in 2011); voor Sliedrecht: 21% .
- Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat de afgelopen maand aan binge drinken heeft gedaan (5 of meer glazen bij één gelegenheid) is verder afgenomen (20% in 2011); voor Sliedrecht: 15%.
- Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat dronken of aangeschoten is geweest in de afgelopen maand¹⁰ is verder afgenomen (12% in 2011); voor Sliedrecht: 7%.
- Het percentage ouders dat aangeeft dat zijn of haar kind thuis géén alcohol mag drinken voor het 18e levensjaar is ten minste 70% (92% in 2011 voor de 16 jaar-grens); voor Sliedrecht: ook 70%.
- Het percentage ouders dat denkt dat het verstandig is om jongeren thuis te leren drinken is verder afgenomen (30% in 2011); voor Sliedrecht: 25%.
- Het percentage ouders dat aangeeft dat zijn of haar kind geen middelen (soft- of harddrugs) mag gebruiken voor het 18e levensjaar is ten minste 70%; voor Sliedrecht ook 70%.

2. Het tegengaan van schadelijk alcoholgebruik door jongeren van 18 t/m 23 jaar:

- Het percentage jongeren van 18 t/m 23 jaar dat de afgelopen maand aan binge drinken heeft gedaan (4 of meer glazen bij één gelegenheid voor vrouwen, 6 of meer glazen bij één gelegenheid voor mannen), is verder afgenomen (12% in 2009); voor Sliedrecht 7%.
- Het aantal jongeren van 16 t/m 23 jaar dat als gevolg van een alcoholvergiftiging wordt behandeld door ambulancepersoneel is verder afgenomen (58 jongeren in 2011);
- Het aantal alcoholgerelateerde incidenten waarbij jongeren van 16 t/m 23 jaar betrokken zijn en dat door de politie wordt geregistreerd, is verder afgenomen (1.030 incidenten in 2010);

Vallend onder beide hoofddoelstellingen:

- Minimaal 50% van alle scholen voor voortgezet onderwijs is alcoholvrij voor leerlingen en voldoet hiermee aan de criteria van het landelijke keurmerk Alcoholvrije School (tot nu toe 2 scholen in 2012);
- Er is een werkende keten van vroegsignalering en verwijzing van jongeren met risicovol alcoholgebruik, waarbij jongeren worden verwezen naar een preventief contactmoment met een professional (pilotproject in 2011-2012⁵).

6.2. Handhaving

De drie hoofddoelstellingen zijn vertaald in een aantal operationele doelstellingen, die laten zien welke resultaten er worden verwacht. Met de te behalen resultaten wordt het ambitieniveau vastgesteld. Dit ambitieniveau zal over een periode van vier jaar (2018) gerealiseerd moeten zijn. In de onderstaande tabellen worden de te behalen doelstellingen geformuleerd.

---

⁴ De specificatie 'afgelopen maand' heeft te maken met de vraagstelling in het onderzoek.

⁵ De pilot is in de gemeenten Binnenmaas, De Waard (nu: Molenwaard) en Dordrecht uitgevoerd. De resultaten zijn op te vragen bij de projectleider van *Verzuip jij je Toekomst?!*.

Te behalen minimaal nalevingspercentage leeftijd

Als jongeren aan drank willen komen is dat relatief gemakkelijk in Nederland. Meer dan de helft van de verkooppunten (53%) leefde de oude leeftijdsgrens van 16 jaar niet na in 2013. Sinds 1 januari 2014 is de leeftijdsgrens voor alcohol verhoogd van 16 naar 18 jaar. De verhoging van de leeftijdsgrens is eveneens een factor die meespeelt in het bepalen van de doelstellingen die in 2018 behaald moeten worden.

In 2011 is onder verantwoordelijkheid van VjjT onderzoek gedaan naar de verkoop van alcohol aan jongeren onder de 16 jaar. De regionale nalevingscijfers van de verkooppunten waren als volgt: supermarkten 25%, slijterijen 39%, horeca 18% en (sport)kantines 22%. In dit onderzoek zijn ook verkooppunten in Sliedrecht gecontroleerd. Daarbij zijn alle supermarkten en slijterijen onderworpen geweest aan een controle. Voor wat betreft de horeca en de (sport)kantines zijn telkenmale slechts twee bedrijven aan een controle onderworpen geweest. De nalevingspercentages voor Sliedrecht waren als volgt: supermarkten 60%, slijterijen 0%, horeca 0% en sportkantines 0%.

Op basis van bovenstaande informatie is het ambitieniveau geformuleerd. Hieronder zijn de te behalen resultaten opgenomen die na vier jaar (2018) gehaald moeten worden.

Te behalen minimaal nalevingspercentage leeftijd na 4 jaar

Soort verkooppunt	Aantal te controleren	Naleving in aantal	Naleving in %
Supermarkten	Vijf	Vier	80%
Slijterijen	Twee	Één	50%
Horeca	Elf	Acht	73%
(sport)kantines	Zeven	Vijf	71%

Te behalen minimaal nalevingspercentage doortappen

In 2010 is onder verantwoordelijkheid van VjjT regionaal onderzoek gedaan naar doortappen. De naleving op de Drank- en Horecawet bij doortappen bedraagt in de regio 17%. In dit onderzoek zijn in Sliedrecht 2 gelegenheden bezocht en was het nalevingspercentage 0%. Er zijn geen landelijke cijfers beschikbaar over doortappen.

Op basis van bovenstaande informatie is het ambitieniveau geformuleerd. Hieronder zijn de te behalen resultaten opgenomen die na vier jaar (2018) gehaald moeten worden.

Te behalen minimaal nalevingspercentage doortappen na 4 jaar

Soort bedrijf	Aantal te controleren	Naleving in aantal	Naleving in %
Horeca	Elf	Zes	55%
(sport)kantines	Zeven	Vier	57%

Te behalen minimaal nalevingspercentage rechtsgeldige vergunning

Tot 1 januari 2013 was de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet. Per 1 januari 2013 zijn nagenoeg alle bevoegdheden op dit gebied overgegaan naar de gemeente (bevoegd bestuursorgaan de burgemeester). Na onderzoek van de Drank- en Horecavergunningen eind 2013 is gebleken dat nagenoeg 90% van de in Sliedrecht gevestigde gelegenheden waaraan een Drank- en Horecavergunning is verstrekt niet voldoet aan de Drank- en Horecawet. Dit heeft betrekking op uiteenlopende kwesties. Het gaat dan bijvoorbeeld om een leidinggevende die niet meer werkzaam is in de inrichting, een wijziging van de

rechtsvorm die is doorgevoerd, een wijziging in de inrichting of een ambtshalve wijziging die moet worden doorgevoerd. In een paar gevallen gaat het om een nieuwe exploitatie.

Op basis van bovenstaande informatie is het ambitieniveau geformuleerd. Hieronder zijn de te behalen resultaten opgenomen die na vier jaar (2018) gehaald moeten worden.

Te behalen minimaal nalevingspercentage rechtsgeldige vergunning na 4 jaar

Soort bedrijf	Aantal te controleren	Naleving in aantal	Naleving in %
Alle horecabedrijven	65	60	92%

7. Effecten meten van beleid

In het preventie- en handavingsplan zijn diverse resultaten opgenomen die moeten worden behaald. Met de gestelde resultaten wordt het ambitieniveau vastgesteld. Voor het onderdeel preventie zijn regionale afspraken gemaakt en moeten de gestelde resultaten eind 2015 worden behaald. Voor handhaving geldt een periode van vier jaren en moeten de resultaten in 2018 worden behaald. Voor het onderdeel handhaving zijn nog niet op een eerder moment resultaten in een beleid vastgelegd, het betreft hier een nieuwe taak op grond van de gewijzigde drank- en horecawet.

Het is belangrijk of de resultaten die in het preventie en handavingsplan worden vastgelegd ook worden gehaald. Heeft de inzet van preventie en handhaving ook het beoogde effect en wordt een afname van de problematiek bewerkstelligd doordat er bijvoorbeeld een betere naleving is van de Drank- en Horecawet? Gaan ouders bewuster om met het onderwerp alcohol in relatie tot hun kroost? Er moet worden nagegaan of de ambities in het preventie en handavingsbeleid worden waargemaakt. Dit maakt onderdeel uit van de verantwoordingsplicht van het college aan de gemeenteraad.

Bij het onderdeel preventie is al voorzien in het meetbaar maken van beleid bij de planvorming van VjjT. Voor het onderdeel handhaving moeten de resultaten nog meetbaar worden gemaakt. Het meetbaar maken hiervan vindt plaats middels een onderzoek op de volgende onderwerpen:

- leeftijd (het niet verstrekken van alcohol onder de 18 jaar);
- doortappen (aan mensen in kennelijk beschonken toestand);
- vergunningen (de rechtsgeldigheid van drank- en horecavergunningen).

Een dergelijke onderzoek brengt geen verdere extra kosten met zich mee doordat Het Onderzoeks Centrum Drechtsteden (OCD) het kan uitvoeren. Een eerste meetmoment is eind 2015. Dan wordt bepaald of eventueel bijsturing noodzakelijk is. Het tweede meetmoment vindt begin 2018 plaats op welk moment verantwoord wordt of de gestelde resultaten zijn behaald.

Gebruikte literatuur

Babor, T., e.a. (2010). *Alcohol: no ordinary commodity. Research and public policy. Second Edition.* Oxford: Oxford University Press.

Holder, H.D. (1999). *Alcohol and the community. A systems approach to prevention.* Cambridge: Cambridge University Press.

Mulder, J., Bovens, R., Franken, F., & Sannen, A. (2013). *Proces in uitvoering. Een zoektocht naar de operationalisatie van cruciale procesfactoren in de uitvoering van regionale alcoholprojecten.* Utrecht: Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP).

Reynolds, R.I. (2003). *Building confidence in our communities.* London: London Drug Policy Forum.